

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ОПИС

навчальної дисципліни

«Фізична реабілітація при порушеннях опорно-рухового апарату»

VI семестр 2019-2020 н.р.

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 22 Охорона здоров'я

Спеціальність – 227 Фізична терапія, ерготерапія

Освітня програма – Фізична терапія, ерготерапія

1. Загальна характеристика дисципліни

Загальний обсяг дисципліни – 8 кредитів ЄКТС.

Статус дисципліни – нормативна.

Факультет (інститут) – навчально-науковий інститут фізичної культури і здоров'я.

Кафедра – фізичної терапії, ерготерапії.

Курс – 3; семестр – 6; вид підсумкового контролю – екзамен.

Викладачі: к.мед.н., доц. Закаляк Н. Р., викл. Масний О.О.

Мова навчання – українська.

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
			Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	III	V	120/4	64	32	–	32	–	56	–	+	
		VI	120/4	64	32	–	32	–	56	–		+
Заочна	III	V	120/4	12	6	–	6	–	108	–	+	
		VI	120/4	12	6	–	6	–	108	–		+

2. Зміст лекційного матеріалу

(VI-й семестр)

Розділ III

Застосування засобів ФР при переломах кісток таза і хребта, захворюваннях суглобів, травмах скелету обличчя, ЛОР-органів і очей

1. Фізична реабілітація при переломах кісток таза

1.1. Види переломів кісток таза, методи іммобілізації та лікування.

1.2. Особливості ЛФК в лікарняному періоді реабілітації при переломах кісток таза.

Завдання і зміст ЛФК I періоду.

1.3. Завдання і зміст ЛФК II періоду.

1.4. Завдання і зміст ЛФК III періоду.

1.5. Застосування ЛФК у післялікарняний період відновлення стану здоров'я осіб після травматичних ушкоджень тазових кісток.

2. Компресійні переломи хребта. ФР при компресійних переломах грудних і поперекових хребців

2.1. Переломи хребта, види, причини виникнення. Поняття про компресійні переломи хребта і методи їх лікування.

2.2. Функціональний метод лікування компресійних переломів грудних і поперекових хребців.

2.3. Застосування ЛФК, лікувального масажу, фізіотерапії при компресійних переломах грудних і поперекових хребців в лікарняному періоді реабілітації.

3. ФР при компресійних переломах шийних хребців

3.1. Засоби ФР на етапах консервативного лікування компресійних переломів шийних хребців в лікарняному періоді реабілітації.

4. Обґрунтування застосування засобів ФР при захворюваннях суглобів. ФР при артритах

4.1. Загальне поняття про захворювання суглобів.

4.2. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів ФР при захворюваннях суглобів.

4.3. Артрита: етіологія, основи патогенезу, класифікація, клінічний перебіг.

4.4. ФР при артритах в лікарняний період реабілітації.

5. ФР при артрозах

5.1. Загальне поняття про артрози. Причини виникнення артрозів, клінічні симптоми.

5.2. Патогенез, клінічна картина остеохондрозу хребта.

5.3. ЛФК в гострому й підгострому періодах перебігу остеохондрозу.

5.4. Лікувальний масаж і фізіотерапія в лікарняному періоді реабілітації при остеохондрозі.

6. ФР при ендопротезуванні колінного суглоба

6.1. Поняття про тотальне ендопротезування суглобів.

ФР при ендопротезуванні колінного суглоба в передопераційному періоді.

6.2. ФР після ендопротезування колінного суглоба в ранній післяопераційний період лікарняного періоду реабілітації.

7. ФР при ендопротезуванні кульшового суглоба

7.1. Показання до тотального ендопротезування кульшових суглобів.

7.2. Застосування засобів ФР в передопераційному періоді.

7.3. ФР після ендопротезування кульшового суглоба в ранньому післяопераційному періоді.

7.4. Застосування засобів ФР у найближчому післяопераційному періоді.

7.5. ФР хворих з протезованим кульшовим суглобом у пізньому післяопераційному періоді.

8. ФР при травмах шелепно-лицевої ділянки, ЛОР-органів і очей

8.1. Завдання і методика ЛФК при травмах скелету обличчя (нижньої щелепи, виличної кістки).

8.2. ФР при травматичних пошкодженнях ЛОР-органів (носа і вуха).

Розділ ІУ. Особливості ФР при травмах ОРА у спортсменів та осіб з інвалідністю. ФР при порушеннях постави, сколіотичній хворобі та плоскостопості

9. Фізична реабілітація при травмах опорно-рухового апарату у спортсменів

9.1. Завдання ФР спортсменів з травмами ОРА.

9.2. Особливості ФР при травмах ОРА в спортсменів, їх характеристика.

9.3. Етапи фізичної реабілітації спортсменів.

10. ФР осіб з інвалідністю з ушкодженнями і дефектами ОРА.

10.1. Поняття інвалідності, категорії осіб з інвалідністю.

10.2. Психолого-педагогічні особливості реабілітації осіб з інвалідністю.

10.3. Медико-психологічні і фізичні особливості осіб з інвалідністю з порушеннями ОРА.

11. ФР при ампутаціях кінцівок в лікарняному періоді

- 11.1. ФР при ампутаціях в передопераційному періоді.
- 11.2. Реабілітаційні заходи в ранньому післяопераційному періоді.
- 11.3. ЛФК в ранньому післяопераційному періоді при ампутації верхніх кінцівок.
- 11.4. ЛФК в ранньому післяопераційному періоді при ампутації нижніх кінцівок.

12. ФР при ампутаціях верхніх кінцівок в післялікарняному періоді

- 12.1. ЛФК на етапі підготовки кукси і хворого до протезування при ампутації верхніх кінцівок.
- 12.2. Методика навчання користування постійним протезом руки.

13. ФР при ампутаціях нижніх кінцівок в післялікарняному періоді

- 13.1. ЛФК на етапі підготовки кукси і хворого до протезування при ампутації нижніх кінцівок.
- 13.2. Методика навчання стояння і ходьби у тимчасовому протезі ноги.
- 13.3. Завдання і методика ЛФК в період заміни тимчасового протеза на постійний.

14. Фізична реабілітація при порушеннях постави

- 14.1. Онтогенез вигинів хребта. Ознаки нормальної постави.
- 14.2. Порушення постави у фронтальній і сагітальній площинах.
- 14.3. Причини порушень постави та їх профілактика.
- 14.4. ЛФК та інші засоби ФР при порушеннях постави.

15. ФР при сколіотичній хворобі

- 15.1. Сколіотична хвороба. Ступені сколіозу.
- 15.2. ЛФК та інші засоби ФР при сколіозі.

16. Фізична реабілітація при плоскостопості

- 16.1. Плоскостопість. Види, етіологія, симптоматика.
- 16.2. Плантограма.
- 16.3. Засоби фізичної реабілітації при плоскостопості.

3. Перелік практичних занять

Розділ III

- 3.1. Фізична реабілітація при переломах кісток таза.
- 3.2. Компресійні переломи хребта. Фізична реабілітація при компресійних переломах грудних і поперекових хребців .
- 3.3. Фізична реабілітація при компресійних переломах шийних хребців.
- 3.4. Обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації при захворюваннях суглобів. Фізична реабілітація при артритах.
- 3.5. Фізична реабілітація при артрозах.
- 3.6. Фізична реабілітація при ендопротезуванні колінного суглоба .
- 3.7. Фізична реабілітація при ендопротезуванні кульшового суглоба .
- 3.8. Фізична реабілітація при травмах шелепно-лицевої ділянки, ЛОР-органів і очей.

Розділ IV

- 4.1. Фізична реабілітація при травмах опорно-рухового апарату у спортсменів.
- 4.2. Фізична реабілітація при ампутаціях.
- 4.3. Фізична реабілітація при ампутаціях кінцівок в лікарняному періоді.
- 4.4. Фізична реабілітація при ампутаціях верхніх кінцівок в післялікарняному періоді.
- 4.5. Фізична реабілітація при ампутаціях нижніх кінцівок в післялікарняному періоді.
- 4.6. Фізична реабілітація при порушеннях постави.
- 4.7. Фізична реабілітація при сколіотичній хворобі.
- 4.8. Фізична реабілітація при плоскостопості.

4. Самостійна робота студента

Зміст самостійної роботи студентів з дисципліни включає: опрацювання теоретичного лекційного матеріалу; опрацювання питань, відведених на самостійне опрацювання; підготовка до практичних занять; виконання індивідуального завдання; підготовка до усіх видів контролю (усного опитування, тестових завдань, контрольної роботи).

Індивідуальне завдання студент виконує у вигляді реферату або створення електронних презентацій за однією із запропонованих тем. Структура реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. У вступі обґрунтовуються вибір теми, її актуальність. Основна частина може містити підрозділи. Наприкінці роботи додається список використаної літератури. Критерії оцінювання ІЗ наведені в таблиці нижче. Орієнтований обсяг реферату — 12–18 друкованих аркушів. Реферативні дослідження, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за ІЗ становить - 10.

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань з навчальної дисципліни “Фізична реабілітація при порушеннях ОРА”

1. Скласти конспект заняття з ЛГ при компресійному переломі хребта в нижньогрудному і поперековому відділах на лікарняному етапі реабілітації.
2. Скласти конспект заняття з ЛГ при компресійному переломі хребта в нижньогрудному і поперековому відділах на післялікарняному етапі реабілітації.
3. Скласти конспект заняття з ЛГ при компресійному переломі шийного відділу хребта на лікарняному етапі реабілітації.
4. Скласти конспект заняття з ЛГ при компресійному переломі шийного відділу хребта на післялікарняному етапі реабілітації.
5. Скласти конспект заняття з ЛГ при переломах кісток таза без порушення тазового кільця на лікарняному етапі реабілітації.
6. Скласти конспект заняття з ЛГ при переломах кісток таза без порушення тазового кільця на лікарняному етапі реабілітації.
7. Скласти конспект заняття з ЛГ для раннього післяопераційного періоду після ендопротезування колінного суглоба (лікарняний етап реабілітації).
8. Скласти конспект заняття з ЛГ для найближчого і пізнього післяопераційного періодів після ендопротезування колінного суглоба (післялікарняний етап реабілітації).
9. Скласти конспект заняття з ЛГ для раннього післяопераційного періоду після ендопротезування кульшового суглоба (лікарняний етап реабілітації).
10. Скласти конспект заняття з ЛГ для найближчого і пізнього післяопераційного періодів ендопротезування кульшового суглоба (післялікарняний етап реабілітації).
11. Скласти схему заняття з ЛФК з наведеним в ній орієнтовним комплексом спеціальних вправ з лікувальної гімнастики після ампутації гомілки в ранній післяопераційний період.
12. Скласти орієнтовний комплекс спеціальних вправ на формування навички правильної постави.
13. Скласти комплекс фізичних вправ для створення і зміцнення м'язового корсета при сколіозах.
14. Скласти комплекс симетричних і асиметричних фізичних вправ при сколіозах.
15. Скласти конспект заняття з ЛГ при плоскостопості.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

№з/п	Аспект роботи	Бали, максимум
1.	Ступінь виконання завдання, поставленого керівником перед студентом або повнота розкриття теми у завданні.	5
2.	Якість оформлення (дотримання структури оформлення, малюнки, схеми, таблиці, мовне оформлення тощо).	2
3.	Захист ІЗ на практичному занятті	3
Всього:		10

5. Система поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Критерії оцінювання

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни проводиться на основі результатів поточного і семестрового контролю.

Поточний контроль реалізується у формі опитування на практичних заняттях, проведення контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань. Результати поточного контролю у V семестрі є основою для виставлення заліку, а також враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни у VI семестрі.

Семестровий контроль проводиться у формі: заліку в 5-ому семестрі та іспиту в 6-ому семестрі. Семестровий екзамен проводиться в усній формі за екзаменаційними білетами. Залік та екзамен за талоном №2 і перед комісією проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

Облік успішності за результатами опитування на практичних заняттях студентів групи ведеться за чотирибальною шкалою. Бали за відповіді обраховуються за

формулою: $X = \frac{A}{n} \cdot \frac{K}{5}$, де

K – кількість балів, відведених на відповіді на практичних заняттях у семестрі,

A – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою при вивченні змістових розділів дисципліни у семестрі, включаючи оцінки «2»,

n – кількість цих оцінок,

$\frac{A}{n}$ – середня оцінка за відповіді.

Кількість балів X заокруглюють до цілих. Якщо середня оцінка поточного контролю менша за 2.5, то $X = 0$.

Оцінювання поточного і семестрового контролю здійснюється за 100-бальною шкалою (сума балів з усіх видів навчальної роботи) з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «не зараховано») та шкалу ЄКТС.

При проведенні семестрового контролю у формі заліку в 5-ому семестрі підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за результатами поточного контролю. У цьому випадку усі 100 балів виділяються на поточний контроль.

При проведенні семестрового контролю у формі екзамену в 6-ому семестрі підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється за результатами поточного контролю та екзамену. У цьому випадку результати як поточного так і підсумкового контролю оцінюються за 100-бальною шкалою кожен з ваговими коефіцієнтами відповідно 0,6 та 0,4.

Позаяк, дисципліна вивчається два семестри з формами контролю у вигляді заліку в 5-ому семестрі та іспиту в 6-ому семестрі, то сумарна кількість балів за поточний контроль визначається як середньозважена за 2 семестри з ваговим коефіцієнтом 0,6, а екзамен проводиться за програмою двох семестрів і оцінюється за 100-бальною шкалою з ваговим коефіцієнтом 0,4.

Сумарна кількість балів з дисципліни знаходиться за формулою:

$$S_{\text{сум}} = 0,6 \cdot S_{\text{пот сзв}} + 0,4 \cdot S_{\text{підс}},$$

де $S_{\text{пот сзв}}$ – середньозважена кількість балів за поточний контроль у двох семестрах, що визначається за формулою

$$S_{\text{пот сзв}} = (K_1 \cdot S_{\text{пот1}} + K_2 \cdot S_{\text{пот2}}) / (K_1 + K_2),$$

$S_{\text{пот1}}, S_{\text{пот2}}$ – кількість балів за поточний контроль відповідно у першому та другому семестрах, K_1 та K_2 – число кредитів у першому і другому семестрах; $S_{\text{підс}}$ – кількість балів за підсумковий контроль (екзамен).

Залік та екзамен за талоном №2 і перед комісією проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

Розподіл 100 балів між видами робіт:

	Семестр - V		Семестр - VI		Екзамен
	Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Розділ 4	
Відповіді на практичних заняттях	25	25	25	25	
Контрольна робота	20	20	20	20	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання	10		10		
Всього балів	100		100		100
	Середньозважена за два семестри (до 100)				
Ваговий коефіцієнт	0,6				0,4

Література Основна

1. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. - К.: Олімпійська література, 2009. - 488 с.
2. Соколовський В. С. Лікувальна фізична реабілітація / В. С. Соколовський, Н. О. Романова, О. Г. Юшковська. – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 236 с.
3. Физическая реабилитация / под общ. ред. С. Н. Попова. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2004.- 608 с.
4. Фізична реабілітація при порушеннях опорно-рухового апарату: тексти лекцій (частина I) [для підготовки фахівців I (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань – 0102 “Фізичне виховання, спорт і здоров’я людини” напряму підготовки – 6.010203 “Здоров’я людини”] / Н. Р. Закаляк, Г. Б. Мір-Бабаєва. – Дрогобич: Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2015. – 121с.
5. Фізична реабілітація при порушеннях опорно-рухового апарату: тексти лекцій (частина II) [для підготовки фахівців I (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань – 0102 “Фізичне виховання, спорт і здоров’я людини” напряму підготовки – 6.010203 “Здоров’я людини”] / Н. Р. Закаляк, Г. Б. Яцуляк. – Дрогобич: Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2014. – 82с.

Допоміжна

1. Кашуба В.А. Биомеханика осанки / В.А. Кашуба. – Київ: Олімпійська література, 2003. – 280 с.
2. Лечебная физкультура и врачебный контроль / [В. А. Епифанов, Г.Л. Апанасенко, М. И. Фонарев]. – М. :Медицина,1990. – 367с.

3. Лечебная физическая культура: учебное пособие /В. А. Елифанов. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2006. – 567с.
4. Назар П.С., Шахліна Л.Г. Загальний та спеціальний догляд за хворими з елементами фізичної реабілітації: Навч. Посібник. – К.: Олімпійська література, 2006. - 240с.
5. Порада А.М. Основи фізичної реабілітації: Навч. Посібник / А.М Порада, О.В. Солодовник, Н.Є. Прокопчук.- 2-е вид. – К.: Медицина, 2008.- 248 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. - К.: Олімпійська література, 2005. - 470 с. (Електронна версія в мережі Інтернет).
2. Фізична реабілітація при порушеннях опорно-рухового апарату: тексти лекцій (частина І) [для підготовки фахівців І (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань – 0102 “Фізичне виховання, спорт і здоров’я людини” напряму підготовки – 6.010203 “Здоров’я людини”] / Н. Р. Закаляк, Г. Б. Мір-Бабаєва. – Дрогобич: Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2015. – 121с. (Електронна версія на кафедрі здоров’я людини та фізичної реабілітації ДДПУ).
3. Фізична реабілітація при порушеннях опорно-рухового апарату: тексти лекцій (частина ІІ) [для підготовки фахівців І (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань – 0102 “Фізичне виховання, спорт і здоров’я людини” напряму підготовки – 6.010203 “Здоров’я людини”] / Н. Р. Закаляк, Г. Б. Яцуляк. – Дрогобич: Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2014. – 82с. (Електронна версія на кафедрі здоров’я людини та фізичної реабілітації ДДПУ).
5. www.sportmedicine.ru
6. www.fizkult-ura.com
7. ФизкультУРА онлайн справочник: <http://www.fizkult-ura.com/lfk/1>
www.sportmedicine.ru

Викладачі

Закаляк Н.Р.
Масний О.О.

Зав. кафедрою фізичної терапії, ерготерапії

Флюнт І. С.